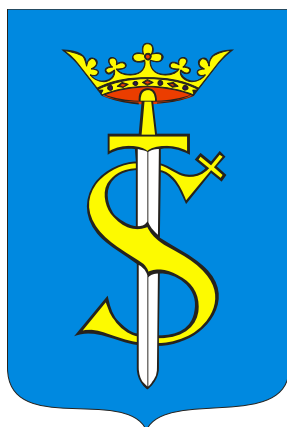

**Załącznik do uchwały Nr II N/72/03
Rady Miejskiej w Skawinie
z dnia 11 września 2003 roku**

Strategia Rozwoju Gminy Skawina na lata 2003-2013

I. Wstęp - cele, źródła i zakres aktualizacji

1. W przypadku każdej aktualizacji strategii czy programu rozwoju społeczno-gospodarczego punktem wyjścia powinno być udzielenie odpowiedzi na trzy pytania.

Po pierwsze: czy – a jeśli tak to na ile – dotychczasowe założenia strategiczne i programowe sprawdziły się w praktyce, okazały się trafne i spowodowały oczekiwane w chwili ich formułowania korzystne zmiany? Sformułowanie takowej oceny „po realizacji” w odniesieniu do konkretnej strategii czy programu stosuje się zazwyczaj w przypadku kompleksowych, pełnych programów rozwoju społeczno-gospodarczego, tj. takich, które m.in.:

- od strony merytorycznej - obejmując szeroki wachlarz zagadnień lokalnych jednocześnie precyzyjnie wskazując priorytety, oraz przewidując na tyle dużą skalę i okres realizacji, że sprawcze oddziaływanie danej strategii czy programu jest po prostu realistyczne,
- od strony technicznej - zawierają wszystkie konieczne elementy – łącznie z możliwie szczegółową diagnozą stanu wyjściowego oraz ustaleniami, co do wskaźników oraz procedur monitorowania, słowem definiują z góry, w jaki sposób sprawdzane będą postępy w ich realizacji.

Po drugie – a jeśli tak to na ile – dotychczasowe założenia strategiczne określone w pierwotnej strategii czy programie rozwoju są nadal aktualne, innymi słowy czy są adekwatne do obecnej, z pewnością przynajmniej nieco odmiennej, sytuacji gminy oraz odmiennego kontekstu otoczenia? Inaczej mówiąc – na ile dotychczasowe założenia strategiczne faktycznie odpowiadają na najważniejsze problemy i bariery rozwoju lokalnej społeczności „tu i teraz” oraz na najważniejsze obecnie potrzeby jej członków (mieszkańców, przedsiębiorców)?

Po trzecie – jakie są obecne aspiracje lokalnej społeczności, jej szeregowych członków, jej liderów? Na ile pozostaje niezmienna – lub też zmieniła się – wizja przyszłości gminy?

2. Celem niniejszego raportu jest przedstawienie aktualizacji strategii rozwoju Miasta i Gminy Skawina w oparciu o propozycje wypracowane przez przedstawicieli lokalnego samorządu w osobach Przewodniczącego Rady oraz Radnych współpracujących w ramach Komisji Doraźnej ds. Strategii oraz Burmistrza, przy udziale i konsultacjach ze strony środowiska lokalnego w osobach min. sołtysów i przewodniczących rad osiedli oraz przedstawicieli działających na terenie gminy większych przedsiębiorstw. Propozycje te zostały wsparte ogólną diagnozą stanu gminy oraz oceną zmiany sytuacji gminy w kontekście dotychczasowych, istniejących założeń strategicznych.

3. Proponowana aktualizacja odnosi się do następujących istniejących dokumentów o charakterze strategicznym:

a/ **Raport z sesji planowania strategicznego rozwoju Miasta i Gminy Skawina**, przygotowany w oparciu o wyniki szerokich konsultacji z partnerami społecznymi, które przeprowadzono

na początku 1998 roku przy wsparciu Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A. Wówczas w trakcie sześciodniowych warsztatów z udziałem zarówno przedstawicieli władz i jednostek gminy, jak i partnerów społecznych, w tym wiodących przedsiębiorstw, sformułowane zostały podstawowe wytyczne do strategii rozwoju Skawiny, przy czym nie zostały one wówczas potwierdzone i sformalizowane uchwałą Rady Gminy.

W oparciu o wyniki analizy SWOT sytuacji Miasta i Gminy Skawina określono: misję oraz siedem celów strategicznych o charakterze długoterminowym, a także ramowy wykonawczy plan zadań priorytetowych – większość z nich obejmujących realizacyjnie lata 1998-2000. Katalog celów strategicznych sformułowanych w trakcie konsultacji w roku 1998 sformułowany był dość szeroko i obejmował:

1. Stworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego.
2. Wykreowanie nowego wizerunku gminy i sprawnego systemu przepływu informacji wewnątrz gminy.
3. Rozwój i modernizacja istniejących przedsiębiorstw, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
4. Rozwój oświaty, opieki zdrowotnej, kultury, sportu i rekreacji.
5. Rozwój infrastruktury komunalnej.
6. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.
7. Restrukturyzację rolnictwa i obszarów wiejskich.

b/ **Plan Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Skawina na lata 2001-2005**, przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/182/2000 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 listopada 2000 roku. Dokument ten definiuje dwa podstawowe cele programu jako:

1. Poprawę jakości życia mieszkańców oraz
2. Rozwój gospodarczy gminy.

Dla ich realizacji przewiduje działania w obszarze społecznym i gospodarczym, przy czym ich katalog jest bardzo szeroki. W Planie wskazuje się także na 5 zadań priorytetowych dla okresu objętego Planem. Są to:

- zakończenie budowy gimnazjum
- zakończenie budowy krytej pływalni
- rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- działania na rzecz rozwiązania problemu dróg i ulic, w tym budowa obwodnicy
- kontynuacja prac nad rozwiązaniem problemu segregacji i utylizacji odpadów

Uchwała o planie rozwoju społeczno-gospodarczego mówi głównie o kierunkach działania, nie wskazuje natomiast na to, w jaki sposób śledzone będą postępy w realizacji planu i jaki będzie mechanizm ich oceny.

4. Zakres prezentowanej aktualizacji strategii rozwoju gminy Skawina na lata 2003-2013 obejmuje najważniejsze z punktu widzenia rozwoju lokalnego obszary aktywności władz lokalnych i skupia się przede wszystkim na priorytetach. Jej istotą jest wyznaczenie głównych,

najważniejszych kierunków działań długookresowych i takie opisanie sposobu ich realizacji, które pozwoli na wykorzystanie dokumentu strategii do bezpośredniego wspomagania zarządzania gminą.

Strategia nie obejmuje w przeważającej większości przypadków działań bieżących i o charakterze obsługowym, które to działania jednostki gminy są obowiązane prowadzić w każdym razie. Są one uwzględniane jedynie w tym przypadku, gdy uznano ich wyjątkowe i bezpośrednie znaczenie dla tworzenia korzystnych warunków lokalnego rozwoju społecznego i gospodarczego, dla realizacji celów strategii.

5. Zaktualizowana strategia rozwoju gminy Skawina na lata 2003-2013 jest pierwszym i wyjściowym dokumentem programowym przygotowanym przez władze samorządowe w nowej kadencji i ma charakter długoterminowy.

Kolejnym krokiem będzie przygotowanie na tej podstawie zaktualizowanego programu rozwoju społeczno-gospodarczego o charakterze średnioterminowym, konkretyzującego zapisy strategii i w sposób bardziej szczegółowy opisującego priorytetowe działania i zadania przewidziane do realizacji w miarę możliwości w ciągu najbliższej kadencji. Ustalenia zawarte w dokumentach strategii oraz programu będą wykorzystywane corocznie jako podstawowe wytyczne przy formułowaniu projektu budżetu gminy.

II. Zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy w latach 1998-2002 i diagnoza stanu aktualnego

W 1998 roku w trakcie prac nad wytycznymi do strategii rozwoju Skawiny zdiagnozowane zostały następujące cechy charakterystyczne Skawiny mające podstawowe znaczenie dla jej rozwoju:

Mocne strony:

- dobre powiązania komunikacyjne (autostrada, 15 minut do lotniska, węzeł kolejowy, kanał wodny)
- bliskość Krakowa (rynek zbytu, ośrodek akademicko-naukowy, kulturalny i turystyczny oraz ośrodek administracyjny regionu)
- duży potencjał gospodarczy (liczne przedsiębiorstwa przemysłowe) i wysoka aktywność gospodarcza (przedsiębiorczość) mieszkańców
- duży potencjał ludzki, duża aktywność zawodowa, wysokie kwalifikacje
- wolne tereny pod inwestycje
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, szczególnie w zakresie nośników energii
- istniejące instytucje otoczenia biznesu oraz szkolnictwo średnie.

Słabe strony:

- niedostatki w zakresie infrastruktury komunalnej
- brak dostatecznej promocji wizerunku gminy
- słaba infrastruktura w zakresie kultury, sportu i rekreacji oraz zaplecza hotelarsko-gastronomicznego
- nieuregulowany stan prawny części gruntów
- niedostatki w sferze obsługi biznesu i obsługi administracyjnej ludności
- nieprzystosowana do potrzeb służba zdrowia
- rozdrobnione i nieefektywne rolnictwo
- rosnące poczucie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego
- stagnacja w wielorodzinnym budownictwie mieszkaniowym.

Od tego czasu zmieniała się pozycja Skawiny, jak również kontekst otoczenia.

Na przestrzeni pięciu lat miasto wyraźnie poprawiło swój publiczny wizerunek i wyrosło na ważnego autonomicznego gospodarczo satelitę Krakowa, ze stosunkowo dobrze rozwiniętym rynkiem pracy, nowymi inwestycjami, stosunkowo zaawansowaną transformacją gospodarczą i rosnącym poziomem usług publicznych. Można zaryzykować stwierdzenie, że takie czynniki jak koniunktura gospodarcza ostatnich lat w połączeniu z lokalizacją Skawiny (bliskość metropolii, autostrada, lotnisko) oraz względną (np. w porównaniu z metropolią) łatwością prowadzenia procesu inwestycyjnego stworzyły wyjątkowo dogodny dla Skawiny układ, który pozwolił na wykorzystanie jej silnych stron.

W podobnych warunkach funkcjonują również inne miasta i gminy regionu Małopolski takie jak Wieliczka, Trzebinia, Myślenice, czy Wadowice, które ze względu na swoje położenie względem Krakowa, jak również dostępność do głównych szlaków komunikacyjnych mogą stanowić istotną konkurencję dla Skawiny, jeżeli chodzi o atrakcyjność inwestycyjną.

W ostatnich latach daje się zauważyć zwiększone zainteresowanie Skawiną jako miejscem do robienia biznesu. Może mieć na to wpływ dogodne położenie - bliskość (3 km) autostrady A4 wiodącej na Śląsk i dalej na zachód Europy oraz międzynarodowego portu lotniczego w Krakowie-Balicach. Nie bez znaczenia jest też zapewne przedsiębiorczość ludzi. Mieszkańcy Skawiny są młodszy i lepiej wykształceni od średniej w Małopolsce. Na pewno rozwojowi gospodarczemu sprzyja stabilna polityka władz - podatki lokalne w gminie Skawina są najniższe w regionie. Czynniki te powodują, że liczba przedsiębiorstw w gminie stale rośnie - obecnie zarejestrowanych jest ponad 3 tysiące podmiotów gospodarczych. Zajmują się one zarówno produkcją przemysłową i rzemieślniczą, jak handlem i różnego rodzaju usługami. W większości są to firmy nowe, chociaż coraz częściej do Skawiny przenoszą się przedsiębiorstwa powstałe poza terenem gminy.

Informacje ogólne o gminie

Skawina jest miastem położonym kilkanaście kilometrów na południowy zachód od Krakowa. W granicach administracyjnych gminy położonych jest szesnaście wsi. Łączna powierzchnia miasta i gminy to 100,2 km². Gmina Skawina wchodzi w skład powiatu krakowskiego w województwie małopolskim. Samo miasto zajmuje 20,5 km² powierzchni i leży w dolinie rzeki Skawinki, prawobrzeżnego dopływu Wisły.

Geograficznie Gmina Skawina jest ograniczona:

- od północy początkami Jury Krakowsko-Częstochowskiej – wapiennymi wzgórzami tynieckimi
- od południa Pogórzem Wielickim - przedgórze Karpat
- od zachodu, wzdłuż Wisły, równinnym pasem Kotliny Oświęcimskiej

Ludność

Gmina Skawina liczy obecnie 41 557 ¹ mieszkańców, w związku, z czym można zaliczyć ją – podobnie jak Myślenice, Trzebinę, Wieliczkę i Wadowice - do większych gmin województwa (wyłączając miasta na prawach powiatu). Podkreślić należy jednak, iż Skawina jest gminą najludniejszą w powiecie krakowskim. Dzieci i młodzież stanowią tu aż 28 proc. ogółu mieszkańców.

W ostatnim czasie dane demograficzne w gminie wykazują tendencje spadkowe. Maleje, bowiem przyrost naturalny z 3,1% w 2000 r. do 2,8% w 2001 r., chociaż, w stosunku do całego województwa niemal dwukrotnie przewyższa jego średnią (1,6%).

¹ Urząd Statystyczny w Krakowie, *Wybrane dane o powiatach i gminach Województwa Małopolskiego w 2001r.*, Kraków 2002

Na stan ludności w gminie istotny wpływ mają migracje. W ostatnim czasie w Skawinie odnotowuje się ujemne saldo migracji zarówno stałej (-68) jak i czasowej (-88) podobnie jak w Trzebini (-51 i -93), czy Wadowicach (-27 i -213). O ile migracje czasowe związane są często z podejmowaniem nauki poza miejscem zamieszkania, o tyle migracja stała wiąże się opuszczeniem danego miejsca w celu na przykład podjęcia stałej pracy w innym mieście regionu, czy też w innym regionie Polski. W pozostałych dwóch miastach, do których porównywana jest Skawina saldo migracji jest dodatnie i stosunkowo wysokie, co świadczyć może o rosnącej atrakcyjności tych obszarów do zamieszkania i podejmowania pracy i nauki – Wieliczka 358 i 174, Myślenice 107 i 101. Zjawisko ujemnego salda migracji wymaga szczególnej uwagi w związku z odwrotną tendencją panującą w strefach podmiejskich Krakowa².

Edukacja

W Skawinie w 19 szkołach uczy się 5550 uczniów (w 15 szkołach podstawowych – 3611 uczniów i w 4 gimnazjach – 1939 uczniów). Oznacza to, że średnio do jednej szkoły podstawowej uczęszcza 241 uczniów, a do gimnazjum – 485 uczniów. Liczba pomieszczeń do nauki w szkołach podstawowych to średnia dla województwa i podobnie jak w Wadowicach i w Wieliczce wynosi 9, natomiast w gimnazjach dwukrotnie przewyższa tę średnią (18 pomieszczeń w gimnazjum w Skawinie, 9 w województwie). Liczba uczniów przypadająca na jedno pomieszczenie do nauki – 26 w szkole podstawowej (19 w województwie) i 27 w gimnazjum (29 w województwie), chociaż przewyższająca średnią wartość w szkołach podstawowych, jest podobna do gmin porównywalnych i świadczy o dobrych warunkach nauczania i o potrzebie istnienia wszystkich placówek, ze względu na ich obłożenie.

Również liczba nauczycieli jest wystarczająca i świadcząca o dobrej jakości nauczania – nauczyciele nie są przeciążani nadmiarem obowiązków.

Wszystkie te czynniki warunkują dobre wykształcenie młodzieży na poziomie podstawowym i gimnazjalnym dającym gruntowne podstawy do dalszej edukacji zarówno na poziomie ponadgimnazjalnym jak i wyższym.

Rynek pracy

W ostatnich latach daje się zauważyć zwiększone zainteresowanie Skawiną jako miejscem do robienia biznesu. Zamiast nazw firm można wyliczyć kapitał tutaj zaangażowany począwszy od niemieckiego, austriackiego, japońskiego, angielskiego na włoskim i francuskim kończąc. Wiele atutów decyduje o tym, że Skawina na terenie Małopolski należy do ścisłego grona najatrakcyjniejszych miast. Może mieć na to wpływ dogodne położenie - bliskość (3 km) autostrady A4 wiodącej na Śląsk i dalej na zachód Europy oraz międzynarodowego portu lotniczego w Krakowie-Balicach.

Ogromnym atutem Skawiny są sami jej mieszkańcy - aktywni i przedsiębiorczy. Te cechy owocują nie tylko powstawaniem nowych sklepów, rozwojem handlu i usług, ale też powstawaniem zakładów znanych w krajach europejskich takich jak PAGUM, FREZWID, TRAS, VALEO, FERRO, VALSIR. Inwestycje kapitałowe nie są wyłączną domeną firm

² Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, *Województwo Małopolskie 2001*, Kraków 2002

zachodnich - w Skawinie istnieje tu również wiele lokalnych podmiotów gospodarczych, w większości małych i średnich przedsiębiorstw, poczynając od małych sklepików, solariów, salonów kosmetycznych itd. kończąc na tak wyspecjalizowanych jak wcześniej wymienione. Nowych firm wciąż przybywa.

W Skawinie w gospodarce narodowej pracuje obecnie 7418 osób i liczba ta w zasadzie nie ulega drastycznym odchyleniom jak np. w Trzebini (spadek pracujących o 927 osób w latach 2000-2001) czy Myślenicach (spadek o 603 osoby w analogicznym okresie). Nastąpiło natomiast przesunięcie w strukturze pracujących z przemysłu i rolnictwa do sektora usług, czyli zgodnie z panującymi tendencjami światowymi, chociaż w sektorze usług nadal zatrudniona jest mniejszość pracujących - zaledwie 43% (w porównaniu do 62% w skali województwa). Wciąż dominującym pod tym względem jest sektor przemysłu i budownictwa – w którym pracuje 56% osób pracujących (w porównaniu do 36% w skali województwa).

Niewątpliwie plusem jest korzystna struktura wiekowa mieszkańców gminy – 1/3 to dzieci i młodzież, co oznacza, że nawet w dłuższej perspektywie w Skawina nie musi się obawiać zaniku siły roboczej, a ze względu na dobry poziom oświaty oraz bliskość krakowskiego ośrodka akademickiego, można przypuszczać, iż będzie ona wykwalifikowana.

Zagadnienia socjalne

Pomocą społeczną (świadczoną za pośrednictwem gminnych służb ps) objętych jest ponad 1300 rodzin i ponad 4200 mieszkańców gminy, zaś skala udzielanej pomocy społecznej wzrosła na przestrzeni ostatnich czterech lat o ponad 1/3.

W gminie Skawina liczba mieszkań rośnie (11164 mieszkania w 2001 roku) również za sprawą oddawania do użytku mieszkań socjalnych. Wzrost ten nie jest jednak wysoki. W latach 2000-2001 przybyło jedynie 66 mieszkań, podczas gdy w Wadowicach – 163, a w Wieliczce – 204.

Średnia powierzchnia przypadająca na osobę (17,2 m²) jest jedną z niższych w kontekście pozostałych gmin, z którymi dokonuje się porównań. Średnia ta jest również niższa niż w województwie (18,8 m²). Oznacza to, że do zasobów mieszkaniowych gminy zalicza się niewielkie mieszkania (ok. 63 m²) i w większości w budownictwie wielorodzinnym.

W zakresie opieki zdrowotnej można zauważyć pewne niedociągnięcia. Na terenie gminy, bowiem funkcjonują jedynie 4 przychodnie, co przy liczbie mieszkańców przekraczającej 40 tys. oznacza, że na jedną przychodnię przypada ponad 10 tys. potencjalnych pacjentów (o przeszło 2000 więcej niż średnio w województwie). W porównywalnych gminach oprócz przychodni funkcjonują również lokalne ośrodki zdrowia, które tworzą bazę wspomagającą dla opieki zdrowotnej.

Przedsiębiorczość

Mieszkańcy Skawiny są młodszy i lepiej wykształceni od średniej w Małopolsce. Na pewno rozwojowi gospodarczemu sprzyja stabilna polityka władz - podatki lokalne w gminie Skawina są najniższe w regionie. Czynniki te powodują, że liczba przedsiębiorstw w gminie stale rośnie - obecnie zarejestrowanych jest prawie 3 tysiące podmiotów gospodarczych. Zajmują

się one zarówno produkcją przemysłową i rzemieślniczą, jak handlem i różnego rodzaju usługami. W większości są to firmy nowe, chociaż coraz częściej do Skawiny przenoszą się przedsiębiorstwa powstałe poza terenem gminy.

Infrastruktura komunalna i ochrona środowiska

Sieć wodociągowa

Zarówno samo miasto Skawina jak i obszary wiejskie odznaczają się wysokimi wskaźnikami dotyczącymi sieci wodociągowej przewyższając średnią w Małopolsce.

Długość sieci wodociągowej w gminie miejsko-wiejskiej liczy sobie 153,2 km długości, co pokrywa w 99,1% zwodociągowanie miasta i w 72,6% zwodociągowanie obszarów wiejskich.

Sieć kanalizacyjna

Również sieć kanalizacyjna odznacza się wysokimi wskaźnikami, ale jedynie w stosunku do samego miasta – 81,6% skanalizowania miasta. Natomiast obszary wiejskie nie zostały dotychczas skanalizowane – co jest sytuacją bardzo obciążającą zarówno warunki życia mieszkańców, jak i środowisko naturalne i co uznać należy za wyjątkowe wyzwanie dla władz lokalnych.

Budżet

W omawianym okresie tj. w latach 1998-2002 wzrósł potencjał finansowy gminy - rosły zarówno dochody, jak i wydatki budżetu gminy w przeliczeniu na mieszkańca.

Jednakże równocześnie zdecydowanie spadły wydatki o charakterze inwestycyjnym – z poziomu blisko 30% do ok. 15% wydatków budżetowych ogółem. Równocześnie budżet gminy pozyskał w tym okresie ze środków pomocowych ok. 30 tys. euro, co wydaje się kwotą stosunkowo niewielką zważywszy na skalę programów pomocowych wdrażanych w Małopolsce na przestrzeni ostatnich lat. Być może relatywnie niewielka skala korzystania z programów pomocowych ma swoje źródła w ostrożnej polityce inwestycyjnej, jako, że większość środków pomocowych wdrażanych na poziomie gmin miała właśnie inwestycyjny charakter.

Potwierdzeniem silnej pozycji Skawiny jest jej szesnaste miejsce w Polsce w opublikowanym przez tygodnik „Wprost” rankingu atrakcyjności małych miast.

III. Strategia Rozwoju Gminy Skawina na lata 2003-2013

III.1. WIZJA GMINY SKAWINA

Skawina jest gminą z szybko rozwijającą się gospodarką opartą na wiedzy i przedsiębiorczości, miejscem bezpiecznego i aktywnego życia w przyjaznym środowisku

MISJĄ LOKALNEGO SAMORZĄDU, radnych i urzędników urzędu miasta i gminy oraz pracowników jednostek podległych jest tworzenie w Skawinie optymalnych warunków dla dynamicznego rozwoju lokalnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości oraz zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego i aktywnego życia w przyjaznym środowisku.

Misję tę lokalny samorząd urzeczywistnia przede wszystkim poprzez aktywność w dwóch obszarach:

- *atrakcyjności gospodarczej gminy* - tworząc możliwie najkorzystniejsze warunki dla rozwoju nowoczesnych przedsiębiorstw
- *atrakcyjności społecznej gminy* – tworząc jak najlepsze warunki ekonomiczne i społeczne dla życia mieszkańców oraz dbając o możliwie wysoką jego jakość

Aktywność samorządu lokalnego na tych polach jest podporządkowana trzem ogólnym celom strategicznym:

1. Tworzenie warunków dla przyspieszonego rozwoju gospodarczego gminy.
2. Tworzenie warunków dla podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców.
3. Osiągnięcie europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury komunalnej.

Cel 1 oraz 2 mają charakter pierwotny - podstawowy, to one określają najważniejszy kierunek rozwoju gminy w najbliższych latach. Cel 3 ma charakter narzędziowy – jego realizacja warunkuje i wspiera realizację celów 1 i 2.

Jednocześnie - mając na uwadze z jednej strony nieuniknioną rosnącą konkurencję otoczenia, z drugiej zaś strony rozwijające się uzasadnione aspiracje i potrzeby mieszkańców - lokalny samorząd realizuje swoje działania kierując się trzema generalnymi zasadami:

- *zasadę wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego*, w tym poszerzania zakresu informacji publicznej, konsultacji społecznych oraz wspierania lokalnych inicjatyw obywatelskich służących realizacji przyjętej strategii rozwoju
- *zasadę wspierania rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, w tym poszerzania zarówno zakresu informacji dostępnej dla każdego obywatela oraz rozwijania zarówno umiejętności, jak i możliwości technicznych pozwalających na aktywny udział mieszkańców w społeczeństwie informacyjnym w gminie i poza nią
- *zasadę rozwijania współpracy z partnerami zewnętrznymi*, tak, aby wzajemnie wspierać się w działaniach i staraniach na zewnątrz gminy, w kierunkach służących realizacji przyjętej strategii rozwoju

III.2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Cel Strategiczny 1 - Tworzenie warunków dla przyspieszonego rozwoju gospodarczego gminy

Oczekiwane rezultaty = „mierniki sukcesu”:

- przedsiębiorstwa znajdują w Skawinie warunki do rozwoju szybszego niż w sąsiednich gminach
wskaźniki:
 - oferta terenów inwestycyjnych gotowych do zainwestowania – wyposażonych w media, z dogodnym dojazdem (ha);
 - dynamika zatrudnienia w sektorze prywatnym w stosunku do przeciętnej dla powiatu krakowskiego
 - opinie przedsiębiorców wyrażane w sondażach i badaniach opinii

- mieszkańcy są w coraz mniejszym stopniu zagrożeni bezrobociem
wskaźnik:
 - dynamika zmian poziomu bezrobocia w stosunku do przeciętnej dla powiatu krakowskiego
- młodzież jest dobrze przygotowana do konkurowania na rynku pracy
wskaźnik:
 - liczba absolwentów skawińskich szkół dostających się na wyższe uczelnie
 - średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w gminie na tle powiatu
- rosną dochody własne gminy
wskaźnik:
 - udział dochodów własnych w dochodach ogółem budżetu gminy.

Cele szczegółowe:

<i>Cel szczegółowy</i>	<i>oczekiwany rezultat</i>	<i>wskaźnik realizacji</i>	<i>priorytety (kluczowe projekty, najważniejsze działania)</i>
funkcjonuje strefa gospodarcza Skawina-Północ	gotowa oferta terenu dla potencjalnych inwestorów	powierzchnia terenów z uregulowanym stanem prawnym, dostępem do mediów i dobrym dojazdem	porozumienie właścicieli terenów budowa obwodnicy północnej
przygotowane są nowe tereny przeznaczone pod działalność gospodarczą - poza strefą S-P	„odzyskanie” terenów przemysłowych i otwarcie ich na nowe inwestycje	powierzchnia zrekultywowanych terenów przemysłowych z uregulowanym stanem prawnym, dostępem do mediów i dobrym dojazdem	budowa obwodnicy północnej
gmina prowadzi politykę zachęcającą podmioty gospodarcze do inwestowania oraz prowadzenia działalności gospodarczej na	przedsiębiorstwa znajdują w gminie Skawina warunki do rozwoju szybszego niż w sąsiednich gminach	obciążenie lokalnymi podatkami w stosunku do prognozowanej stopy inflacji na kolejny rok - zatrudnienie w	lokalna polityka podatkowa zachęcająca do inwestowania lokalna polityka podatkowa zachęcająca do

terenie gminy Skawina		sektorze prywatnym w porównaniu do średniej dla powiatu krakowskiego	prowadzenia działalności gospodarczej
gmina wspiera rozwój lokalnej przedsiębiorczości	przedsiębiorstwa nie napotykają na lokalne bariery w prowadzeniu i rozwijaniu działalności gospodarczej	przyrost liczby firm zarejestrowanych w ewidencji własnej gminy	zlikwidowanie lokalnych barier administracyjnych hamujących rozwój przedsiębiorczości utworzenie 'Centrum informacji gospodarczej i pomocy przedsiębiorcy'
lokalny system edukacji jest dostosowany do potrzeb współczesnego rynku pracy	absolwenci są dobrze przygotowani do dalszej edukacji oraz konkurowania na rynku pracy	liczba / udział uczniów posiadających europejskie komputerowe prawo jazdy ECDL liczba / udział uczniów legitymujących się certyfikatami językowymi liczba/ udział absolwentów dostających się do renomowanych liceów i na wyższe uczelnie	wypracowanie nowoczesnego lokalnego programu edukacji zapewnienie wysokiego poziomu nauczania języków obcych powszechne kształcenie podstawowych umiejętności informatycznych współpraca gminnych szkół ze szkołami zagranicznymi zapewnienie nowoczesnego wyposażenia szkół budowa nowych szkół w gminie
gmina wspiera zagospodarowanie lokalnych zasobów,	mieszkańcy terenów wiejskich mają dostęp do nowych,	liczba mieszkańców terenów wiejskich, którzy uzyskali	wspieranie wykorzystywania odnawialnych źródeł

szczególnie w celu tworzenia nowych źródeł dochodu mieszkańców na terenach wiejskich	dodatkowych źródeł dochodu	nowe, dodatkowe źródła dochodu	energii wspieranie zalesiania nieużytków rolnych
gmina prowadzi aktywną i efektywną promocję gospodarczą	wszyscy zainteresowani mają poprzez Internet dostęp do pełnej informacji o urzędzie oraz potencjale gospodarczym gminy gmina poprawia swój wizerunek jako atrakcyjne miejsce dla rozwijania działalności gospodarczej gmina poprawia swój wizerunek jako atrakcyjne miejsce zamieszkania	Dział gminna strona internetowa liczba przedsiębiorstw i zatrudnienie w sektorze prywatnym liczba osób osiedlających się na terenie gminy na stałe	wyczerpująca, aktualna i łatwo dostępna informacja o gminie w Internecie

Cel Strategiczny 2 - Tworzenie warunków dla podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców

Oczekiwane rezultaty = „mierniki sukcesu”:

- mieszkańcy żyją na coraz wyższym poziomie wskaźniki:
 - liczba rodzin i mieszkańców otrzymujących pomoc za pośrednictwem gminnych służb pomocy społecznej
 - liczba wydanych pozwoleń na budowę w budownictwie indywidualnym
- gmina jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania wskaźnik:
 - liczba osób osiedlających się na terenie gminy na stałe
 - średnie ceny działek budowlanych

- młodzież znajduje dla siebie pozytywne możliwości rozwoju wskaźniki:
 - liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich
 - liczba absolwentów skawińskich szkół dostających się na wyższe uczelnie
 - średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego na tle powiatu

Cele szczegółowe:

<i>Cel szczegółowy</i>	<i>oczekiwany rezultat</i>	<i>wskaźnik realizacji</i>	<i>priorytety (kluczowe projekty, najważniejsze działania)</i>
gmina i jej jednostki świadczą usługi publiczne wysokiej jakości	mieszkańcy są zadowoleni z poziomu usług publicznych świadczonych przez gminę i jej jednostki	udział uchylonych uchwał i decyzji organów gminy liczba skarg i zażaleń na działalność jednostek gminy wpływających do urzędu	wprowadzenie systemu elektronicznej informacji i usług publicznych
podstawowa infrastruktura społeczeństwa informacyjnego jest dobrze rozwinięta	wszyscy mieszkańcy gminy mają zapewniony dostęp do Internetu	liczba punktów publicznego dostępu do Internetu	stworzenie sieci publicznych punktów dostępu do Internetu
poprawia się stan bezpieczeństwa publicznego	mieszkańcy czują się bezpiecznie poziom przestępstw i patologii społecznej maleje	zmiana liczby stwierdzonych przestępstw na terenie gminy na tle danych dla powiatu opinie mieszkańców (sondaże, badania opinii, opinie prezentowane w prasie lokalnej)	wypracowanie programu „Bezpieczna Skawina”
przestrzeń publiczna jest przyjazna dla mieszkańców	mieszkańcy mogą bezpiecznie poruszać się po terenie gminy	liczba wypadków z udziałem osób pieszych	budowa chodników wzdłuż dróg prowadzących przez tereny zabudowane

	osoby niepełnosprawne mogą swobodnie poruszać się w przestrzeni publicznej oraz obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy	stosunek długości chodników do długości dróg na obszarze zabudowanym liczba obiektów użyteczności publicznej dostępnych dla osób niepełnosprawnych	likwidacja barier architektonicznych rewitalizacja starego miasta
gmina wspiera lokalną kulturę i sport	mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań kulturalnych	liczba uczestników lokalnych imprez kulturalnych (jednorazowych) liczba uczestników lokalnego amatorskiego ruchu kulturalnego	Wspieranie lokalnego dziedzictwa kulturowego renowacja i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego wspieranie lokalnego amatorskiego ruchu kulturalnego i sportowego centrum usług lokalnych w Radziszowie
gmina rozwija bazę rekreacyjną i sportową oraz wspiera przedsięwzięcia związane ze zdrowiem mieszkańców i promowaniem zdrowego trybu życia	mieszkańcy mają dostęp do dobrze rozwiniętej bazy rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy	liczba korzystających z obiektów sportowych i rekreacyjnych, w tym z obiektów przy szkołach długość oznakowanych tras turystycznych i rowerowych na terenie gminy	budowa nowych boisk i sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych oraz pełnowymiarowej hali sportowo-widowiskowej, sztucznego lodowiska i kortów tenisowych wytyczenie i urządzenie nowych tras turystycznych

			<p>wytyczenie i urządzenie nowych ścieżek rowerowych</p> <p>stworzenie centrum rekreacyjno-usługowego na odcinku między ul. Popiełuszki a parkiem miejskim</p>
zaspokojone są potrzeby w zakresie terenów pod prywatne budownictwo mieszkaniowe	dostępność terenów budowlanych nie jest barierą dla inwestorów prywatnych	udział terenów przeznaczonych pod prywatne budownictwo mieszkaniowe	<p>uwolnienie terenów pod budownictwo mieszkaniowe</p> <p>wspieranie przez gminę przedsięwzięć związanych z budownictwem mieszkaniowym</p>
zaspokojone są potrzeby w zakresie budownictwa socjalnego	mieszkania socjalne przydzielane są na bieżąco	liczba rodzin oczekujących na mieszkania socjalne	
ochrona zdrowia			<p>stwarzanie i doskonalenie warunków prawidłowego funkcjonowania służby zdrowia na naszym terenie</p> <p>współfinansowanie programów profilaktycznych w zakresie działań rehabilitacyjnych w stosunku do osób niepełnosprawnych</p>

Cel Strategiczny 3 - Osiągnięcie europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury komunalnej.

Oczekiwane rezultaty = „mierniki sukcesu”:

- stan środowiska oraz poziom rozwoju infrastruktury komunalnej sprzyjają rozwojowi społecznemu i gospodarczemu gminy
- wskaźniki:
- jakość poszczególnych elementów środowiska oraz gospodarowanie zasobami naturalnymi na terenie gminy odpowiadają standardom europejskim (powietrze, woda, gleby, środowisko akustyczne, gospodarka wodna, gospodarowanie odpadami)

Cele szczegółowe:

<i>Cel szczegółowy</i>	<i>oczekiwany rezultat</i>	<i>wskaźnik realizacji</i>	<i>priorytety (kluczowe projekty, najważniejsze działania)</i>
funkcjonuje północna obwodnica miasta	lepsz dostępność komunikacyjna gminy, otwarcie nowych terenów inwestycyjnych	Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych „otwartych” dzięki budowie obwodnicy czas przejazdu przez Skawinę w godzinach szczytu	porozumienie właścicieli terenów
lokalny układ komunikacyjny ma wysoki standard i przepustowość	mieszkańcy mogą się wygodnie i bezpiecznie poruszać po drogach w gminie	udział dróg publicznych o nawierzchni twardej stosunek długości chodników do długości dróg na obszarze zabudowanym wypadkowość	modernizacja dróg i skrzyżowań
instytucje publiczne i centra gospodarcze mają szerokopasmowy	Każda instytucja publiczna i podmiot w centrum gospodarczym ma	Odsetek instytucji publicznych posiadających szerokopasmowy	Opracowanie programu rozwoju społeczeństwa informacyjnego

dostęp do Internetu	szerokopasmowy dostęp do Internetu	dostęp do Internetu	w gminie
system zaopatrzenia w wodę jest wystarczająco rozbudowany	mieszkańcy oraz podmioty gospodarcze mają zabezpieczony dostęp do bieżącej wody pitnej dobrej jakości docelowo – woda w kranie zdatna do picia bez przegotowania (2013)	wskaźnik zwyrodnienia gminy rezerwa dyspozycyjnych zasobów wody pitnej dla miasta	rozbudowa sieci wodociągowej dywersyfikacja źródeł wody pitnej
system odprowadzania ścieków komunalnych jest wystarczająco rozbudowany	mieszkańcy oraz podmioty gospodarcze mają możliwość bezpiecznego odprowadzania ścieków komunalnych	wskaźnik skanalizowania gminy procent ludności obsługiwany przez oczyszczalnię ścieków	skanalizowanie terenów wiejskich
rozwiązany jest problem niezagospodarowa- nych odpadów komunalnych	odpady komunalne są zbierane, segregowane i przeznaczone do powtórznego wykorzystania oraz utylicacji	objętość odpadów przeznaczanych do składowania liczba dzikich wysypisk	
niska emisja nie powoduje nadmiernego lokalnego zanieczyszczenia powietrza	powietrze nie jest nadmiernie zanieczyszczone	zanieczyszczenie powietrza w stosunku do dopuszczalnej normy	likwidacja niskiej emisji w mieście ograniczenie niskiej emisji na wsi
teren gminy jest zabezpieczony przed powodzią	ochrona zabudowań położonych na terenach zagrożonych zalaniem w całej gminie	powierzchnia gminy objęta systemem zarządzania kryzysowego powierzchnia gminy	opracowanie gminnego planu zabezpieczenia przed powodzią zintegrowanego

		zabezpieczona przed powodzią - w stopniu zgodnym z ustaleniami gminnego planu zabezpieczenia przeciwpowodziowego	z planami innych jednostek wprowadzenie systemu zarządzania kryzysowego inwestycje przeciwpowodziowe
--	--	--	--

III.3. ZASADY HORYZONTALNE

W swojej aktywności samorząd lokalny Skawiny kieruje się trzema zasadami horyzontalnymi, tj. mającymi zastosowanie we wszystkich planowanych i prowadzonych działaniach.

Zasada wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Stosowanie tej zasady ma na celu poszerzanie i pogłębianie lokalnej demokracji. Jest ona realizowana m.in. poprzez:

- poszerzanie zakresu informacji publicznej,
- poszerzanie zakresu konsultacji społecznych,
- włączanie sołtysów i przewodniczących rad osiedli w proces tworzenia lokalnego prawa,
- włączenie młodzieży do działań samorządowych,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich służących realizacji przyjętej strategii rozwoju,
- wspieranie rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych.

Zasada wspierania rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Stosowanie tej zasady ma na celu stworzenie lokalnym podmiotom możliwości aktywnego udziału w korzyściach społeczeństwa informacyjnego.

Jest ona realizowana poprzez:

- poszerzanie zakresu informacji dostępnej dla każdego obywatela,
- rozwijanie umiejętności pozwalających na aktywny udział mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców w społeczeństwie informacyjnym w gminie i poza nią,
-

- rozwijanie możliwości technicznych pozwalających na aktywny udział mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorstw w społeczeństwie informacyjnym w gminie i poza nią.

Zasada rozwijania współpracy z partnerami zewnętrznymi

Stosowanie tej zasady ma na celu jak najlepsze wykorzystanie istniejących i potencjalnych kontaktów i powiązań gminy z partnerami zewnętrznymi, którzy mogą wspierać różnorodne działania gminy, w tym starania o dodatkowe środki finansowe.

Jest ona realizowana poprzez:

- rozwijanie współpracy w miastami partnerskimi w kierunkach i obszarach służących realizacji strategii,
- rozwijanie współpracy ze strategicznymi przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność na terenie gminy,
- rozwijanie współpracy z gminami sąsiednimi, włącznie z utworzeniem Związku Gmin Dorzecza Skawinki, służącego skutecznemu pozyskiwaniu i wykorzystaniu środków pomocowych.

III.4. PROCEDURA MONITOROWANIA REALIZACJI I OCENY STRATEGII

Monitoring realizacji Strategii Rozwoju

Realizacja przyjętej Strategii Rozwoju jest na bieżąco śledzona – monitorowana:

a/ w oparciu o wskaźniki sformułowane w dokumencie Strategii dla każdego celu strategicznego oraz celów szczegółowych,

b/ w powiązaniu z informacją finansową nt. wielkości środków przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację poszczególnych celów strategicznych oraz celów szczegółowych Strategii.

Monitoring ten prowadzony jest przez odpowiednie jednostki Urzędu Miasta i Gminy.

Raport z monitoringu Strategii powstaje corocznie i jako dokument informacyjny przedstawiany jest przez Burmistrza Radzie wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu.

Ocena Strategii Rozwoju

Ocena (ewaluacja) dokonywana jest przynajmniej raz w trakcie każdej kadencji, w odniesieniu, do co najmniej trzyletniego okresu realizowania Strategii.

Ocena taka ma charakter globalny i obejmuje całość spraw ujętych w Strategii Rozwoju. Jej podstawowym zadaniem jest określenie czy i na ile przyjęta strategia działania jest realizowana, sprawdza się oraz czy nadal jest adekwatna do zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Ponadto istotnym elementem ewaluacji jest sformułowanie ewentualnych wytycznych do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy.

Dodatkowo prowadzona może być ewaluacja dokonań w poszczególnych obszarach Strategii Rozwoju, w zależności od bieżących potrzeb zarządzania gminą.

Ocena realizacji Strategii Rozwoju ma charakter zewnętrzny i prowadzona jest przez niezależnych ekspertów z wykorzystaniem danych m.in. pochodzących z monitoringu prowadzonego przez Urząd Miasta i Gminy.

III.5. PROCEDURA DAJSZYCH PRAC NAD STRATEGIĄ

Strategia jest dokumentem dynamicznym

Przyjęta Strategia Rozwoju jest dokumentem dynamicznym. Oznacza to, że może ulegać aktualizacji i adaptacjom w zależności od zmieniających się istotnych uwarunkowań rozwoju gminy oraz oceny skuteczności przyjętej Strategii Rozwoju dokonywanej w trakcie ewaluacji - a więc zazwyczaj w okresach, co najmniej trzyletnich.

Program Rozwoju Gminy jest konkretyzacją Strategii Rozwoju

Konkretyzacją Strategii Rozwoju Gminy jest Program Rozwoju obejmujący swoim zakresem najważniejsze merytorycznie i finansowo zadania realizowane przez Radę, Burmistrza, Urząd oraz poszczególne jednostki gminy, a służące i konieczne dla realizacji przyjętej Strategii Rozwoju.

W Programie tym zawarta jest lista działań i zadań (programów i projektów) priorytetowych dla każdego celu szczegółowego zdefiniowanego w Strategii Rozwoju, zaś każde działanie lub zadanie opisane jest dodatkowo parametrami szczegółowymi, w tym: wskaźniki realizacji, odpowiedzialni, partnerzy, szacunkowy koszt, mechanizm lub źródła finansowania, termin realizacji. Należy zwrócić uwagę, że program ma charakter rozwojowy – tj. obejmuje listę zadań bezpośrednio służących realizacji celów strategicznych założonych w Strategii Rozwoju Gminy – nie jest natomiast programem działania samorządu pokrywającym wszystkie pola aktywności lokalnych władz.

Program Rozwoju planowany jest w wymiarze całej kadencji i aktualizowany przynajmniej corocznie, m.in. w oparciu o wyniki z dorocznego raportu monitoringowego. Jego przygotowanie odbywa się w procedurze uzgodnień i konsultacji, z udziałem m.in. Radnych, Burmistrza oraz kluczowych urzędników urzędu gminy i pracowników jednostek podległych.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

dr inż. Witold MAZGAJ

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP - CELE, ŹRÓDŁA I ZAKRES AKTUALIZACJI	2
II. ZMIANY SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY W LATACH 1998-2002 I DIAGNOZA STANU AKTUALNEGO.	5
INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	6
LUDNOŚĆ	6
EDUKACJA	7
RYNEK PRACY	7
ZAGADNIENIA SOCJALNE	8
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	8
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	9
BUDŻET	9
III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SKAWINA NA LATA 2003-2013	10
III.1. WIZJA GMINY SKAWINA	10
III.2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU	11
CEL STRATEGICZNY 1 - TWORZENIE WARUNKÓW DLA PRZYSPIESZONEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY	11
CEL STRATEGICZNY 2 - TWORZENIE WARUNKÓW DLA PODNIESIENIA STANDARDU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	14
CEL STRATEGICZNY 3 - OSIĄGNIĘCIE EUROPEJSKICH STANDARDÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ.	18
III.3. ZASADY HORYZONTALNE	20
ZASADA WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO	20
ZASADA WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO	20
ZASADA ROZWIJANIA WSPÓŁPRACY Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI	21
III.4. PROCEDURA MONITOROWANIA REALIZACJI I OCENY STRATEGII	21
MONITORING REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	21
OCENA STRATEGII ROZWOJU	21
III.5. PROCEDURA DALESZYCH PRAC NAD STRATEGIĄ	22
STRATEGIA JEST DOKUMENTEM DYNAMICZNYM	22
PROGRAM ROZWOJU GMINY JEST KONKRETYZACJĄ STRATEGII ROZWOJU	22